

Exam. Code : 103202

Subject Code : 1022

B.A./B.Sc. 2nd Semester

INDIAN CLASSICAL DANCE

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :— Attempt any **FIVE** questions selecting at least **ONE** question from each Section. The **fifth** question may be attempted from any Section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

- I. Explain in detail about the origin and development of Bharatnatyam Dance. 10
- II. Define the following :
- (a) Kavit
- (b) Chakardar Paran
- (c) Bhaav
- (d) Vandana
- (e) Laya. 10

SECTION—B

- III. Describe :
- (a) Four neck movements
- (b) Seven eye-brow movements. 10
- IV. What are Asamukta Hast Mudras ? Explain any fifteen with special reference to Abhinaya Darpan. 10

SECTION—C

- V. Write in detail about the advantages of Dance in Physical fitness. 10
- VI. Write notation of Tehai and Tora in Jhaptal. 10

SECTION—D

- VII. Describe the Historical background of Folk dances of Rajasthan. 10
- VIII. Jhaptal with the notation to thekas in Thaah, Dugun, and Chaugun layakaris. 10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

- I. ਭਰਤਨਾਟਯਮ ਡਾਂਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
- II. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ :
- (ੳ) ਕਵਿਤ
- (ਅ) ਚਕਰਦਾਰ ਪਰਨ
- (ੲ) ਭਾਵ
- (ਸ) ਵੰਦਨਾ
- (ਹ) ਲਯ। 10

ਭਾਗ—ਅ

III. ਵਰਣਨ ਕਰੋ :

(ੳ) ਚਾਰ ਗਰਦਨ ਦੀਆਂ ਹਲਚਲਾਂ

(ਅ) ਸੱਤ ਆਈ-ਬ੍ਰੋ ਦੀਆਂ ਹਲਚਲਾਂ। 10

IV. ਅਸਮੁਕਤਾ ਹਸਤ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਅਤਿਨਯ ਦਰਪਣ ਦੇ ਖਾਸ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਦਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

10

ਭਾਗ—ਬ

V. ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿਚ ਡਾਂਸ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ। 10

VI. ਝਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਿਹਾਈ ਅਤੇ ਤੋੜਾ ਦੀ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖੋ। 10

ਭਾਗ—ਸ

VII. ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 10

VIII. ਝਪਤਾਲ ਦੇ ਨਾਲ, ਥਾਹ, ਦੁਗੁਨ ਅਤੇ ਚੌਗੁਨ ਲੈਅਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਠੇਕਾ ਦੀ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖੋ। 10

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰत्यੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ, ਕੋਓਂ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇਂ। ਪਾਂਚਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਂਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

I. ਭਰਤਨਾਟਯਮ ਨ੍ਰਿਤਯ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਔਰ ਵਿਕਾਸ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ। 10

II. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਂ :

(ਕ) ਕਵਿਤ

(ਖ) ਚਕ੍ਰਦਾਰ ਪਰਨ

(ग) भाव

(घ) वंदना

(ङ) लय।

10

भाग-ख

III. वर्णन करें :

(क) चार गर्दन हलचलें

(ख) सात आई-ब्रो मूवमेंट।

10

IV. अस्मुक्ता हस्त मुद्राएं क्या हैं ? अभिनय दर्पण के विशेष संदर्भ के साथ किसी भी पंद्रह की व्याख्या करें। 10

भाग-ग

V. फिजिकल फिटनेस में नृत्य के फायदों के बारे में विस्तार से लिखें। 10

VI. झपताल में तिहाई और तोड़ा की नोटेशन लिखें। 10

भाग-घ

VII. राजस्थान के लोक नृत्यों की ऐतिहासिक पृष्ठभूमि का वर्णन करें। 10

VIII. झपताल के साथ थाह, दुगुन तथा चौगुन लयकारियों में ठेका की नोटेशन। 10